

Emma Goldman

**Nu există
comunism
în URSS**

Pagini Libere este o editură anarhistă.

Suntem un colectiv descentralizat, autonom și organizat non-ierarhic. Scopul nostru este acela de a oferi publicații (cărți, broșuri, fanzine etc.) în limba română și, uneori, în alte limbi, în ideea de a populariza și inspira viziuni și practici alternative la sistemul actual, capitalist și autoritar.

Tradiția libertară a fost întotdeauna una în care pamfletele, tipăriturile clandestine și materialele tipărite rapid și pe ascuns au circulat liber, neîngrădit. Continuând această tradiție, materialele publicate de către Editura Pagini Libere pot fi folosite, adaptate sau modificate de către oricine dorește acest lucru, însă nu cu un scop comercial. Cerem, pe cât posibil, persoanelor care folosesc materialele publicate de noi sau părți din acestea să specifice, într-o formă neintruzivă, sursa de unde au preluat materialele respective.

Colectivul Pagini Libere este conștient de impactul ecologic al cărților în format fizic, așa că îți reamintim:

Împarte

Cu cei dragi, din familie sau comunitate, cărțile tale.

Donează

Cărțile de care crezi că nu mai ai nevoie.

Nu arunca

O carte, oricât de deteriorată, nu se aruncă niciodată.

Repară

Fă-ți timp pentru a repara o carte și dă-i șansa ca ea să lumineze mintea altor oameni.

Nu cumpăra ce nu ai nevoie

Nu cumpăra cărți doar de decor.

Cumpără numai ceea ce te interesează cu adevărat.

pagini-libere.ro

facebook.com/editurapaginilibere

instagram.com/paginilibere

editurapaginilibere@protonmail.com

Nu se poate spune despre prea mulți gânditori sau gânditoare, activiști sau activiste că ar fi avut o influență atât de durabilă asupra teoriilor și practicilor anarhiste, libertare, sau feministe precum Emma Goldman. „Red Emma”, după cum o alintau miile de tovarăși și admiratori, sau „Înalta Preoteasă a Anarhiei, cea ale cărei discursuri au dus la asasinarea președintelui american” după cum o acuzau detractorii, influența sa este una colosală, iar teoriile și acțiunile sale umaniste și sindicaliste s-au întins peste mai bine de o jumătate de secol. Din Lituania și până în Americi, apoi în URSS, Anglia și Canada, Emma Goldman a promovat lupta împotriva autorității și inegalității sociale sub orice formă sau nume ar apărea acestea, fie că e vorba de capitalism, fascism, sau de comunismul bolșevic.

I

Comunismul este acum pe buzele tuturor. Unii vorbesc despre el cu entuziasmul exagerat al proaspătului convertit, alții cu teamă și îl condamnă ca pe o amenințare socială. Dar mă avânt să spun că nici admiratorii lui – cel puțin nu cei mai mulți dintre ei – și nici cei care îl denunță nu au o idee foarte clară despre ceea ce este de fapt Comunismul bolșevic.

Vorbind la modul general, Comunismul este idealul egalității și al înfrățirii umane. Acesta consideră că exploatarea omului de către om este sursa tuturor formelor de sclavie și de oprimare. Susține că inegalitatea economică duce la injustiție socială, iar aceasta este inamicul progresului moral și intelectual. Comunismul țintește spre o societate în care clasele să fie abolite ca urmare a deținerii în comun a mijloacelor de producție și distribuție. Ne învață că numai într-o uniune comunitară (en. commonwealth) solidară și lipsită de clase omul poate să se bucure de libertate, pace și bunăstare.

Scopul meu este să compar Comunismul cu felul în care acesta este implementat în Rusia Sovietică, însă la o examinare mai atentă observ că aceasta este o sarcină imposibilă. De fapt, nu există Comunism în URSS. Nici măcar un singur principiu Comunist, nici măcar una dintre învățăturile sale nu este aplicată acolo de partidul Comunist.

Unora li s-ar părea complet falsă această afirmație; altora li s-ar părea o exagerare grosolană. Dar cred, totuși, cu tărie, că o analiză obiectivă a condițiilor din Rusia contemporană îl va convinge pe cititorul lipsit de prejudecăți că eu spun întregul adevăr.

Este necesar să considerăm, în primul rând, ideea fundamentală care stă la baza presupusului Comunism al bolșevicilor. Se declară ca fiind unul de speță centralizată și autoritară. Cu alte cuvinte, este bazat aproape exclusiv pe constrângere guvernamentală, adică pe violență. Nu este Comunismul asocierii voluntare. Este Comunism obligatoriu, de Stat. Acest lucru trebuie reținut pentru a putea înțelege metoda pe care statul Sovietic o folosește pentru a îndeplini planuri care ar putea părea Comuniste.

Prima caracteristică necesară pentru Comunism este socializarea pământului și a mașinăriilor de producție și distribuție. Pământul socializat și mașinăriile aparțin oamenilor, pentru a fi folosite întru satisfacerea nevoilor după cum dispun indivizii sau grupurile în cauză. În Rusia, pământul și mașinăriile nu sunt socializate, ci “naționalizate”. Desigur, termenul este folosit impropriu. De fapt, este golit de orice conținut. În realitate, nu se poate vorbi de o avere națională. Națiunea este un termen mult prea abstract ca să poată “deține” ceva. Proprietatea poate fi deținută fie de un individ, fie de un grup de indivizi; în orice caz, este vorba de un deținător real, definit cantitativ. Când un anumit lucru nu aparține unui individ sau unui grup, atunci este fie naționalizat, fie socializat. Dacă este naționalizat, aparține statului; cu alte cuvinte, guvernul are control asupra lui și poate dispune de el după cum dorește. Dar atunci când un lucru este socializat, fiecare individ are acces liber la el și există posibilitatea ca acesta să fie folosit folosi fără niciun fel de interferență din partea nimănui.

În Rusia nu există nici o socializare a pământului, nici a producției sau a distribuției. Totul este naționalizat; aparține guvernului exact precum poșta în America sau căile ferate în Germania sau de prin alte țări din Europa. Nu este nimic Comunist în asta.

Orice altă arie a structurii economice sovietice este deținută la fel de Comunist precum pământul și mijloacele de producție. Toate sursele necesare traiului sunt deținute de către guvernul central; schimbul internațional este monopolul său absolut; tipăriturile aparțin statului, iar orice carte sau hârtie scoasă este o publicație a guvernului. Pe scurt, întreaga țară și tot ce se găsește în ea este proprietatea statului, precum în vremurile din vechime când totul era proprietatea coroanei. Puținele lucruri încă ne-naționalizate, de

Deja apărute:

BROȘURI ÎN LIMBA:

I. Română

- *A. Răvășel* – Mircea Rosetti
- *Adrian Tătăran* – Panait Mușoiu
- *Andie Nordgren* – Anarhia relațională (introducere de *hopancarusel*)
- *bell books* – Să înțelegem patriarhatul
- *Colin Ward* – Anarhismul ca teorie a organizării
- *CrimetbInc* – Vot vs. Acțiune Directă
- *Cristian-Dan Grecu* – Csipike – piticul comunist
- *David Graeber* – Ești un anarhist? Răspunsul te-ar putea surprinde!
- *Dennis Fox* – Anarhism și psihologie
- *Necunoscut* – Slogane din mai 68
- *Emma Goldman* – Căsătoria și iubire
- *Emma Goldman* – Gelozia: cauze și posibile remedii
- *Emma Goldman* – Nu există Comunism în URSS
- *Errico Malatesta* – Anarhia
- *Giorgio Agamben* – De la un stat al controlului către un praxis al puterii destituate
- *Institutul pentru Studii Anarhiste* – Genul
- *Ionuț-Valentin Cucu* – Kurzii, între naționalism identitar și federalism libertar
- *Martin Veith* – Neobosit! Iuliu Neagu-Negulescu
- *M.E.K.A.N.* – Demoni Dansatori: cugetări provizorii asupra mișcării free party siciliene
- *Mibail Bakunin* – Catehism revoluționar
- *Murray Bookchin* – Municipalismul libertar
- *Philip Richlin* – 10 reguli pentru o societate non-violentă
- *Piotr Kropotkin* – Ordinea

- *Robert Graham* – Ideea generală a Revoluției la Proudhon
- *Veda Popovici* – Poliția Ucide! Practici și principii pentru o solidaritate feministă anti-represiune
- *Vlad Brătuleanu* – Anarhismul în România

II. Maghiară

- *Giorgio Agamben* – Az ellenőrző államtól a destituáló hatalom praxisáig
- *Murray Bookchin* – Libertárius municipalizmus

III. Engleză

- *Cosmin Koszor-Codrea* – Science popularization and Romanian anarchism in the nineteenth century
- *Cristian-Dan Grecu* – Csipike – the Communist Pipsqueak
- *Vlad Brătuleanu* – A Brief History of Anarchism in Romania

IV. Franceză

- *Veda Popovici* – La Police assassine ! Pratiques et principes pour une solidarité féministe contre la répression.

CĂRȚI ÎN LIMBA:

I. Română

- Nicolas Trifon: un parcurs libertar internaționalist – interviuri
- *Iuliu Neagu-Negulescu* – Arimania
- *Mibail Bakunin* – Dumnezeu și Statul

sfintei treimi, Marx, Lenin și Stalin. Și este mai drastic și crunt în consecințe asupra oricui este desemnat inculpat. Cu siguranță, ostaticii nu sunt ceva nou în URSS. Ei erau deja parte a terorii când am ajuns eu în Rusia. Piotr Kropotkin și Vera Figner au protestat în zadar împotriva acestei pete negre de pe blazonul Revoluției Ruse. Acuma, după șaptesprezece ani de domnie bolșevică, a fost nevoie de un nou decret. Acesta nu revizuieste numai luarea de ostatici; ba chiar tinde spre pedepsirea nemiloasă a oricărui membru adult din familia acuzatului real sau închipuit. Noul decret definește trădarea de stat ca fiind: „orice act comis de cetățenii URSS-ului în detrimentul forțelor militare ale URSS-ului, a independenței sale sau indivizibilității teritoriului său, precum spionajul, trădarea secretelor militare sau de stat, dezertarea, fuga sau zborul către o țară străină.”

Trădătorii au fost, desigur, mereu împușcați. Ceea ce face ca decretul acesta să fie chiar mai înspăimântător este felul în care duce la pedepsirea fără remușcări a tuturor celor care trăiesc cu sau asistă victima nenorocoasă, fie că știu de crimă sau nu. Ei pot fi închiși, exilați, sau chiar împușcați. Ei pot să-și piardă drepturile civile, sau tot ce dețin. Altfel spus, noul decret îi valorifică pe informatorii care, pentru a-și salva propriile cocoase, vor încerca să intre în grațiile GPU-ului, turnând prompt acea rudă ghinionistă a ofensatorului la acoliții sovietici.

Acest nou decret trebuie să îngroape odată pentru totdeauna orice idee cum că ar exista Comunism adevărat în Rusia. Se îndepărtează chiar și de pretextele internaționalismului și a interesului clasei proletare. Vechiul cântec este înlocuit de imnul de mulțumire patriei, iar presa Sovietică mereu servilă fiind cea mai gălăgioasă din tot corul: „Apărarea patriei este legea supremă a vieții, și cel care ridică mâna împotriva patriei, cel care o trădează, trebuie distrus.”

Ar trebui să fie destul de evident acum că Rusia Sovietică este, politic vorbind, un despotism absolut, iar economic este una dintre cele mai crase forme ale capitalismului de stat.

Articolul a apărut prima dată cu titlul „There is no Communism in Russia”

în publicația American Mercury, vol. 34, Aprilie 1935.

exemplu o mână de case dărăpănate din Moscova, sau niște magazine mohorâte cu o selecție săracă de cosmetice, există numai pentru că lipsește orice obiecție, întrucât guvernul are dreptul indisputabil de a le confisca printr-un simplu decret în orice moment.

O asemenea stare de fapt poate fi numită capitalism de stat, dar ar fi fantasmagoric să considerăm așa ceva ca fiind Comunist în vreun fel.

II

Haideți să ne uităm acum la producție și la consum, pârgghiile existenței. Poate că în acestea vom găsi o fărâmă de Comunism care să justifice să-i spunem vieții din Rusia, măcar într-o mică măsură, Comunism.

Deja am arătat că pământul și mașinăriile producției sunt deținute de stat. Metodele și cotele de producție din oricare industrie, în oricare laminor, atelier, sau fabrică, sunt determinate de către stat, de către guvernul central – de Moscova – prin varii extensii.

Acuma, Rusia este o țară vastă, care acoperă aproximativ o șesime din suprafața pământului. Este locuită de o populație mixtă de 165 000 000 de oameni. E formată dintr-un număr mare de republici, din varii etnii și naționalități, iar fiecare regiune are interesele și nevoile sale specifice. Fără îndoială, planificarea economică și industrială este o necesitate vitală pentru bunăstarea unei comunități. Comunismul adevărat – egalitate economică între oameni și între comunități – necesită cea mai eficientă planificare din partea fiecărei comunități, pornind de la nevoile și posibilitățile locale. Baza unei astfel de planificări trebuie să fie libertatea completă a fiecărei comunități de a produce conform propriilor nevoi și de a dispune de produsele sale conform propriei judecăți: să-și inter-schimbe surplusul cu orice altă comunitate la fel de independentă, fără acordul sau opoziția niciunei autorități externe.

Aceasta este natura politico-economică esențială a Comunismului. Nu este nici funcțională, nici posibilă pe altă bază. Ea poate fi doar libertară, Anarhistă.

Nu există nicio urmă a unui astfel de Comunism – sau mai bine zis, a oricărui fel de Comunism – în Rusia Sovietică. De fapt, simpla sugestie a unui astfel de sistem este considerată o crimă în Rusia, și orice încercare de a-l înfăptui este pedepsită cu moartea.

Planificarea industriei și toate procesele de producție și distribuție sunt în mâinile guvernului central. Consiliul Economic Suprem ascultă numai de autoritatea Partidului Comunist. Este complet independent de voința sau de dorințele oamenilor din Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. Activitatea lui este dirijată de politicile și deciziile Kremlinului. Acest fapt explică de ce Rusia Sovietică a exportat cantități enorme de grâu și alte grâne în timp ce regiuni vaste din sudul și sud-estul Rusiei erau lovite de foamete, astfel încât mai mult de două milioane de oameni au murit de foame (1932-1933).

În spatele acestei decizii se aflau “motive de stat”. Frazele pompoase au mascat din vremuri imemorabile tirania, exploatarea și determinarea fiecărui conducător de a-și extinde și perpetua domnia. Întâmplător, aș menționa că – în ciuda foametei și a lipsei de necesități de bază în Rusia – primul plan cincinal¹ nu viza altceva decât să dezvolte acea ramură a industriei grele care servește, sau poate fi făcută să servească, scopurilor militare.

Aceleași considerente aplicate producției se regăsesc și în cazul distribuției sau al oricărei alte forme de activitate. Nu doar metropolele și orașele individuale, dar și părțile constituente ale Uniunii Sovietice sunt private total de o existență independentă. Politic, sunt simpli vasali ai Moscovei, iar întreaga lor activitate economică, socială și culturală le este planificată, modelată și controlată fără scrupule de către “dictatura proletariatului” din Moscova. Mai mult de atât, viața din fiecare zonă, a fiecărui individ chiar, în așa-zisele republici “Socialiste”, este controlată până la ultimul detaliu pe “linia de partid” trasată de la “centru”. Altfel spus, dictată de către Comitetul Central și de către Politburo-ul Partidului, ambele controlate în mod absolut de către un singur om, Stalin. Să numești Comunism o astfel de dictatură, această autocrație personală mai puternică și absolută decât a oricărui țar, mi se pare culmea imbecilității.

1. Planurile economice de dezvoltare făcute pe cinci ani (ru. Пятилетки, en. Five-Year Plan). Toate notele reprezintă observațiile traducătorului.

profund din cauza cinismului și indiferenței de piatră pe care partidul le manifestă față de orice sentiment uman. Prezența unor komsomoltsi în închisorile politice Sovietice, în taberele de concentrare și în exil, și evadările din cele mai chinuitoare condiții dovedesc faptul că generația tânără nu e formată doar din aderenți slugarnici. Nu, nu tot tineretul Rusiei a fost transformat în marionete, habotnici obsedați, sau adoratori la altarul lui Stalin și mormântul lui Lenin.

Dictatura deja a devenit o necesitate absolută pentru continuarea regimului. Pentru că acolo unde există clase și inegalități sociale, acolo statul trebuie să recurgă la forță și suprimare. Cruzimea unei astfel de situații este mereu proporțională cu înverșunarea și indignarea cu care sunt pătrunse masele de oameni. De aceea este mai multă teroare guvernamentală în Rusia Sovietică astăzi decât oriunde altundeva în lumea civilizată azi, întrucât Stalin trebuie să cucerească și să subjuge o țărâtime îndărătnică formată din sute de milioane de oameni. Există o ură populară față de regim care explică sabotajul industrial prodigios din Rusia, dezorganizarea transportului după șaisprezece ani de administrare militară; foametea înfricoșătoare din sud și sud-est în ciuda condițiilor meteorologice favorabile și în ciuda celor mai severe măsuri de obligare a țăranilor să semene și să culegă, în ciuda exterminării și a deportării a mai mult de un milion de țărani în lagăre de muncă.

Dictatura bolșevică este un absolutism care trebuie să devină mai necruțător în mod continuu pentru a putea supraviețui; a ajuns să apeleze la suprimarea opiniilor independente și a criticii chiar în interiorul partidului, chiar și la rangurile cele mai înalte și exclusiviste. Faptul că Bolșevismul oficial, cu ai lui agenți plătiți și neplătiți, în mod constant liniștesc întreaga lume că „totul este bine și se îmbunătățește în Rusia Sovietică” este o caracteristică semnificativă a situației. Este de aceeași speță ca insistențele lui Hitler cum că el iubește pacea în timp ce își crește febril puterea militară.

Departate de a se domoli, dictatura crește implacabil în fiecare zi. Ultimul decret împotriva așa-zisilor contra-revoluționari, sau trădători ai Statului Sovietic, ar trebui să convingă până și cel mai înflăcărat apologist al minunățiilor înfăptuite în Rusia. Decretul adaugă putere la deja existentă lege împotriva tuturor celor care nu pot sau nu vor să arate reverență față de infailibilitatea

apologiștii bolșevicilor – că sistemul de muncă obligatorie din Rusia reprezintă “auto-organizarea maselor în scopul producției”.

Oricât ar părea de straniu, am cunoscut oameni aparent inteligenți care susțineau că prin astfel de metode bolșevicii “construiesc Comunismul”. Ei cred, aparent, că a construi constă în distrugerea fără scrupule, atât fizică cât și morală, a celor mai bune valori ale umanității. Iar mai apoi, sunt și alții care cred că drumul spre libertate și cooperare trece prin sclavagism și suprimare intelectuală. Conform acestora, a insufla otrava urii și a invidiei, a spionajului universal și a terorii, este cea mai bună pregătire pentru maturitate și pentru spiritul fraternal al Comunismului.

Eu nu sunt de acord. Eu nu cred că există ceva mai pernicios decât degradarea unei ființe umane într-un dinte zimțat al unei mașinării fără suflet, transformarea ei într-un șerb, într-un spion sau în victima unui spion. Nu există nimic pe lume care să corupă mai tare decât sclavia și despotismul.

Există o psihologie a absolutismului politic și a dictaturii comună tuturor formelor acestora: mijloacele și metodele folosite pentru a obține un anume țel devin, odată cu trecerea timpului, țelul în sine. Idealul Comunismului, al Socialismului, a încetat de mult timp să îi inspire pe liderii bolșevici, dacă vorbim de ei ca de o clasă. Puterea și consolidarea puterii a devenit unicul lor obiectiv. Dar supunerea abjectă, exploatarea și degradarea dezvoltă și o nouă psihologie în rândul majorității oamenilor.

Generația tânără din Rusia este produsul principiilor și metodelor bolșevice. Este rezultatul a șaisprezece ani de opinii oficiale, singurele opinii permise în țară. Fiind crescuți sub monopolul mortal al ideilor și valorilor, tineretul din URSS abia dacă mai știe ceva despre Rusia însăși. Cu atât mai puțin știe despre lumea din afara granițelor Rusiei. Tineretul este alcătuit din fanatici orbi, închiștați și intoleranți, cărora le lipsesc orice percepție etică, orice simț al justiției și dreptății. Acestui element i se adaugă o clasă de parveniți și ariviști, oportuniști egoiști crescuți cu dogma Bolșevică: „scopul scuza mijloacele”. Dar în același timp, ar fi greșit să pretindem că nu există excepții în rândul tineretului rus. Există un număr mare printre ei care sunt profund onești, eroici, idealiști. Ei văd și simt duritatea idealurilor profesate gălăgios de partid. Ei conștientizează faptul că masele au fost trădate. Suferă

III

Haideți acum să vedem cum afectează “Comunismul” bolșevic viețile maselor de oameni și pe cea a individului.

Există oameni naivi care cred că măcar câteva din caracteristicile Comunismului au fost introduse în viețile locuitorilor Rusiei. Mi-aș fi dorit să fie adevărat, pentru că ar fi fost un motiv de speranță, o promisiune a unei potențiale dezvoltări în această direcție. Dar adevărul este că în niciunul din aspectele vieții Sovietice, nici în relațiile sociale și nici în cele individuale, nu s-a încercat vreodată o implementare în vreo formă sau alta a principiilor Comuniste. Cum am indicat anterior, simpla sugestie a unui Comunism liber și voluntar este tabu în Rusia și este privită drept ceva contra-revoluționar și care se face vinovat de înaltă trădare, comisă împotriva infailibilului Stalin și a sfântului Partid “Comunist”.

Iar aici nu vorbesc despre libertarul Comunism Anarhist. Ceea ce afirm este că în Rusia nici măcar o urmă a celui alt Comunism, autoritar și de stat, nu există. Haideți să aruncăm o privire asupra vieții de zi cu zi de acolo.

Esența Comunismului, chiar și a celui coercitiv, este absența claselor sociale. Introducerea egalității economice este primul pas. Aceasta a fost baza tuturor filozofilor Comuniste, indiferent cât de diferite vor fi fost în alte privințe. Țelul comun al tuturor era să asigure justiție socială; și toate au căzut de acord că acest lucru nu era posibil fără a stabili egalitate economică. Chiar și Platon, în ciuda stratificării intelectuale și morale din Republica sa, asigura egalitatea economică absolută, întrucât clasele conducătoare nu ar fi beneficiat de drepturi sau privilegii mai mari decât păturile sociale cele mai joase.

Chiar și cu riscul de a fi acuzată și condamnată că nu spun întregul adevăr, trebuie să afirm în mod echivoc și necondiționat că opusul se întâmplă în Rusia Sovietică. Bolșevismul nu a abolit sistemul de clasă în Rusia: pur și simplu a inversat relațiile dintre ele. Ba chiar a amplificat diviziunile sociale care existau înainte de Revoluție.

Când am ajuns în Rusia Sovietică în ianuarie 1920 am întâlnit categorii economice nenumărate, diferențiate în funcție de rațiile de mâncare primite

de la guvern. Marinarul primea cea mai bună rație, superioară în calitate, cantitate și varietate în comparație cu mâncarea primită de restul populației. El era aristocratul Revoluției: economic și social se considera că aparține noilor clase privilegiate. Lui îi urma soldatul, omul din Armata Roșie, care primea o rație mult mai mică, până și mai puțină pâine. După soldat urma muncitorul din industriile militare; pe urmă veneau ceilalți muncitori, împărțiți mai departe în calificat, artizan, simplu muncitor etc. Fiecare categorie primea mai puțină pâine, grăsimi, zahăr, tutun, și alte produse (dacă erau și ele disponibile) decât cea de dinainte. Membrii fostei burghezii, o clasă abolită oficial și expropriată, erau în ultima categorie economică și nu primeau practic nimic. Majoritatea nu puteau obține nici muncă și nici o locuință, iar nimănui nu îi păsa cum ar fi trebuit să-și asigure existența, să se țină departe de furt sau de înregimentarea în armatele contra-revoluționare sau în găști de tâlhari.

Posesia unei cartele roșii, care dovedea apartenența la Partidul Comunist, ridica posesorul deasupra tuturor acestor categorii. Îl privilegia pe posesor, dându-i dreptul la o rație specială, îi dădea posibilitatea să mănânce în stolo-vaya (cantina) Partidului și îi aducea, în special dacă era susținut de recomandările înalților oficiali din partid, lenjerie călduroasă, bocanci de piele, o haină de blană, sau alte articole prețioase. Bărbați de prim rang ai partidului aveau propriile săli de mese, unde membrii de rând din partid nu aveau acces. În Smolny, de exemplu, pe atunci sediul central al guvernului din Petrograd, erau două săli de mese separate, una pentru comuniștii de rang înalt, și cealaltă pentru cei mai puțin iluminați. Zinoviev, pe atunci președintele Sovietului din Petrograd și practic conducătorul autocrat al Districtului de Nord, împreună cu alte căpetenii ale guvernului, își serveau mesele acasă în Astoria, care fusese înainte cel mai bun hotel din oraș, pe care îl transforma-seră în prima Casă Sovietică, unde locuiau împreună cu familiile lor.

Mai târziu, am întâlnit aceeași situație în Moscova, Harkov, Kiev, Odessa – peste tot în Rusia Sovietică.

Era sistemul bolșevic de “Comunism”. Ce efecte grave a putut avea, creând nemulțumire, ranchiună și antagonism peste tot prin țară, ducând la sabotaj agrar și industrial, la greve și revolte – despre toate acestea mai

muncitorimi, care beneficiază de varii privilegii; există “specialiștii”, artizanii, muncitorii de rând și zilierii. Există “celule” de fabrică, comitetele de prăvălie, pionierii, komsomoltsii (comsomolist), membrii de partid, toți bucurându-se de avantaje materiale și autoritate. Există o clasă largă de lishentsi, persoane private de drepturi civile, marea lor majoritate private și de șansa de a munci, de dreptul de a trăi în anumite locuri, fiind practic blocați de la toate mijloacele necesare existenței. Notoria “zonă de rezidență” (en. Pale of Settlement) din timpurile țariste, care le interzicea evreilor să trăiască în anumite zone ale țării, a fost reînviată pentru toată populația prin introducerea noului sistem Sovietic de pașapoarte. Dincolo și deasupra tuturor acestor clase stă temutul GPU⁶, secret, puternic și complet arbitrar, un guvern în interiorul guvernului. GPU-ul, de asemenea, are propriile clase. Are propriile forțe armate, propriile unități comerciale și industriale, propriile legi și reglementări, și o armată vastă de prizonieri sclavi. Și da, chiar și în închisorile Sovietice și taberele de concentrare există varii clase cu privilegii.

În aria industrială predomină același tip de “Comunism” ca și în agricultură. Un sistem Taylor⁷ sovietizat este în vogă prin Rusia, combinând un standard de producție minimă cu munca la bucată – cea mai înaltă formă de exploatare și degradare umană, implicând și nenumărate diferențe între lefi și salarii. Plata se face în bani, rații, în reducerea prețului chiriilor, curentului electric etc., să nu mai vorbim de sporurile speciale primite de udarniki. Pe scurt, în Rusia operează un sistem de salarizare.

Chiar trebuie să spun că un aranjament economic bazat pe sistemul de salarizare nu poate fi considerat sub niciun fel asociat Comunismului? Este chiar antiteza sa.

V

Toate aceste trăsături se regăsesc în sistemul sovietic actual. Este o naivitate, sau mai degrabă o ipocrizie, de neiertat, să te prefaci – așa cum o fac

6. Administrația Politică de Stat – precursorul NKVD-ului.

7. Sistem de gestionare și divizare a muncii industriale care urmărește să maximizeze eficiența, teoretizat de inginerul mecanicist american Frederick Winslow Taylor.

mai mult decât expropriere într-o formă sau alta, și acum ca și atunci fiind diferite doar în grad, dar mereu de același fel – un proces continuu de jefuire a țărânimii de către stat, a prohibiției, violenței, șicanelor și a represaliilor, exact ca pe timpul celor mai rele zile ale țarismului și ale Războiului Mondial. Politicile din prezent nu sunt decât o variație a “Comunismului militar” din 1920-1921 cu mai mult din elementul militar și mai puțin din elementul Comunist. “Egalitatea” acestor politici este cea a penitenciarului; “libertatea” lor este aceea a unui grup de prizonieri legați în șir din lanț în lanț. Nu-i de mirare că bolșevicii declară că libertatea este o prejudecată burgheză.

Apologiștii sovieticilor insistă că vechiul “Comunism militar” era justificat în perioada inițială a Revoluției, în perioada blocadei și a fronturilor militare. Dar mai mult de șaisprezece ani au trecut de atunci. Nu mai există blocade, nu mai există fronturi active, nu mai există contra-revoluție. Rusia Sovietică și-a dobândit recunoașterea din partea tuturor marilor guverne ale lumii. Își pune în evidență bunăvoința față de statele burgheze, le solicită cooperarea și face mari afaceri cu acestea. De fapt, guvernul Sovietic este pe picior de prietenie chiar și cu Mussolini și Hitler, acei faimoși campioni ai libertății. Ajută capitalismul să treacă de crizele sale economice⁵ cumpărând bunuri în valoare de milioane de dolari și deschizându-și piețele.

Cam asta este, în principal, ceea ce a reușit Rusia Sovietică să realizeze în șaptesprezece ani de la Revoluție. Cât despre Comunism – asta este o altă treabă. În această privință, guvernul bolșevic a urmat aproape exact cursul anterior, doar că mai rău. A făcut câteva schimbări politice și economice superficiale, dar fundamental a rămas exact același stat, bazat pe același principiu al violenței și coerciției și folosind aceleași metode ale terorii și constrângerii ca în perioada 1920-1921.

Există mai multe clase în Rusia Sovietică de astăzi decât existau în 1917, mai multe decât în alte țări ale lumii. Bolșevicii au creat o birocrație Sovietică vastă, care se bucură de privilegii și de o autoritate aproape nelimitată asupra maselor, fie industriale sau agricole. Deasupra birocrației este clasa și mai privilegiată a “tovarășilor responsabili”, noua aristocrație Sovietică. Clasa industrială este divizată și sub-divizată în numeroase ranguri. Există udarniki, trupele de șoc ale

5. La data scrierii acestui eseu, una dintre cele mai grave crize ale capitalismului, Marea criză economică (en. The Great Depression), era resimțită la nivel global.

încolo. Se zice că omul nu trăiește doar din pâine. Adevărat, dar fără aceasta nu poate trăi deloc. Pentru omul de rând, pentru masele din Rusia, sistemul rațiilor diferențiate, impus în întreaga țară în schimbul eliberării în numele căreia s-au jertfit, acesta era simbolul noului regim. Pentru ei a reprezentat marea minciună a Bolșevismului, promisiunea încălcată a libertății, deoarece pentru ei libertate însemna justiție socială, egalitate economică. Instinctul maselor rareori dă greș; în acest caz s-a dovedit a fi profetic. Ce mirare, așadar, că entuziasmul universal care a însoțit Revoluția Bolșevică s-a transformat în deziluzie și amărăciune, până la opoziție și ură. Cât de des mi s-au plâns muncitorii ruși: „Nu ne deranjează munca grea și foametea. Injustiția e cea care ne deranjează. Dacă țara e săracă, dacă e pâine puțină, atunci să împărțim cu toții acel puțin, dar să îl împărțim în mod egal. Lucrurile sunt acum la fel ca înainte; unii primesc mai mult, alții mai puțin, iar alții nu primesc nimic.”

Nu i-a luat mult sistemului bolșevic al privilegiului și inegalității să-și producă inevitabilele efecte. A creat și întreținut antagonisme sociale; a alienat masele, îndepărtându-le de Revoluție, paralizându-le interesul pentru aceasta și paralizându-le energia, iar astfel a înfrânt toate scopurile Revoluției.

Același sistem de privilegii și inegalități, întărit și perfecționat, este aplicat în forță și astăzi.

Revoluția Rusă a fost în cel mai profund sens o revoltă socială: tendința ei fundamentală era libertară, țelul ei esențial era egalitatea economică și socială. Cu mult înainte de zilele din Octombrie-Noiembrie (1917), proletariatul orășenesc începuse să ia în posesie laminoare, ateliere și fabrici, în timp ce țăranii expropriau marile moșii și le dădeau în folos comun. Dezvoltarea continuă a Revoluției în direcția ei Comunistă depindea de unitatea forțelor revoluționare și de inițiativa creativă directă a maselor muncitoare. Oamenii erau entuziasmați de marele obiectiv care se întindea în fața lor; își foloseau cu nerăbdare energia în scopul reconstrucției sociale. Numai aceia care timp de secole au cărat cele mai grele poveri puteau, prin efort liber și sistematic, să găsească drumul spre o societate nouă și regenerată.

Dar dogmele bolșevice și “Comunismul” de stat s-au dovedit a fi un handicap fatal pentru activitățile creative ale oamenilor. Caracteristica fundamentală a psihologiei bolșevice este neîncredere în masele de oameni. Teoriile lor marxiste, care concentrează toată puterea exclusiv în mâinile partidului, au dus rapid la distrugerea cooperării revoluționare, la suprimarea arbitrară și nemiloasă a tuturor celorlalte partide politice și mișcări.² Printre tacticile bolșevice se numărau eradicarea sistematică a oricărui semn al nemulțumirii, asfixierea oricărei voci critice și zdrobirea opiniilor independente, a inițiativei și efortului popular. Dictatura comunistă, cu a sa centralizare mecanică dusă la extrem, a zădărnicit activitățile economice și industriale ale țării. Marile mase au fost private de oportunitatea de a modela politicile Revoluției sau de a lua parte la administrarea propriilor treburi. Sindicatele erau “gubernamentalizate” și transformate în simple transmițătoare ale ordinelor statului. Cooperativele populare – acel nerv vital al solidarității active și al ajutorului mutual între oraș și țară – au fost lichidate. Sovietele țăranilor și ale muncitorilor au fost castrate și transformate în comitete obediente. Guvernul a monopolizat orice aspect al vieții. O mașinărie birocratică, groaznic de ineficientă, coruptă și brutală a fost creată. Revoluția a fost ruptă de masele de oameni și a fost prin urmare osândită să piară, iar deasupra tuturor atârna temuta sabie a terorismului bolșevic.

Acesta era “Comunismul” bolșevicilor în primele stagii ale Revoluției. Toată lumea știe că a dus la paralizia totală a industriei, agriculturii și a transportului. Era perioada “Comunismului militar”, a conscripției agrare și industriale, a eradicării de către artileria bolșevică a sate întregi – adică acele politici sociale și economice “constructive” ale Comunismului bolșevic care au dus la înspăimântătoarea foamete din 1921.

IV

2. Vorbește despre partidele revoluționare de stânga (ex. Partidul Socialist Revoluționar cu ale sale facțiuni, sau Partidul Menșevic) și de mișcări populare revoluționare de stânga, de exemplu: mișcarea Makhnovistă din Ucraina; Armata Verde constituită din țărani și Socialiști Revoluționari de Stânga din zonele Tambov, Novgorod etc. și foarte multe alte mișcări strivite de tăvălugul bolșevic.

Și astăzi? Și-a schimbat acel “Comunism” natura? Chiar este diferit față de “Comunismul” anilor 1921? Cu mult regret, trebuie să specific că, în ciuda tuturor schimbărilor și politicilor economice anunțate pe larg, “Comunismul” bolșevic este esențialmente la fel precum era în 1921. Astăzi țărănimea din Rusia Sovietică este complet deposedată de pământ. Sovhozurile³ sunt acum fermele guvernului pe care țăranii le lucrează ca angajați, asemenea angajaților din fabrici. Aceasta este cunoscută ca “industrializarea” agriculturii, “transformarea țăranului în proletar”. În colhoz [4] pământul aparține țăranilor numai nominal. De fapt, este stăpânit tot de către guvern. Acesta poate – precum se și întâmplă des – să recruteze, în orice moment, membrii colhozului pentru a-i pune la muncă în orice parte a țării, sau poate să exileze întregi sate nesupuse. Colhozurile sunt muncite în mod colectiv, dar controlul guvernului asupra acestora funcționează ca și cum ar fi fost expropriate. Le taxează după propriul capriciu, le impune orice preț îi convine să plătească pentru grâu sau alte produse, și nici țăranul individual nici Sovietul satului nu au un cuvânt de spus în asta. Sub deviza numeroaselor perceperi de impozite și a impunerii forțate de credite guvernamentale, statul le apropriează bunurile colhoznicilor, iar pentru ofense adevărate sau inventate sunt pedepsiți luându-li-se grâul.

Înspăimântătoarea foamete din 1921 a fost, ce-i drept, datorată metodei razverstka⁴, exproprierea brutală practată la vremea respectivă. Din cauza acesteia, și a rebeliunii care a urmat, Lenin a hotărât să introducă NEP-ului – Noua Politică Economică care limita exproprierea de către stat și îi dădea voie țăranului să dispună de o parte din surplusul său după cuviință. NEP-ul a îmbunătățit imediat condițiile economice din țară. Foametea din 1932-1933 s-a datorat metodelor bolșevic-“Comuniste” similare: colectivizarea forțată.

A urmat același rezultat ca în 1921. Acest lucru l-a împins pe Stalin să revizuiască nițel politica. A realizat că bunăstarea unei țări, în particular una predominant agrară precum Rusia, depinde în principal de țăranime. Un nou motto a fost proclamat: țăranului trebuie să i se dea oportunitatea unei mai mari “bunăstări”. Această “nouă” politică nu este, ce-i drept, decât o perioadă de respiro pentru țăran. Are la fel de mult Comunism în ea cât politicile agrare anterioare. De la începuturile domniei bolșevicilor și până astăzi n-a fost nimic

3. Sovhozurile erau gospodăriile agricole de stat.

4. Forme agricole de producție, la nivel discursiv cooperative.